Ч. 211 (14.460). Львів, субота 19. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Катастрофальний стан залізниць у СССР.

(РО). „Ґудок“ з 15. ц. м. містить два розпорядки комісаря Кагановича, щодо стану ремонту льокомотив і вагонів. В днях 4—5 ц. м. відбувалися засідання в комісаріяті комунікації з участю представників 25 залізниць і 20 директорів заведень для направи льокомотив. При цій нагоді ствердили, що направа льокомотив сильно погіршилася в останніх місяцях. В заведеннях направи істнує давна система і випускають льокомотиви з великими недостачами, з „латанням дір“ та замальовуванням дефектів. На засіданнях 1. і 2. ц. м. присвячених справі направи вагонів, комісар комунікації ствердив, що теперішній стан може викликати довшу перерву у праці 22 совітських залізниць. Заведення направи „калічать“ (офіційна назва) вагони. Дуже часто уживають там методи ошукування, значить випускають „недужі вагони“. Кожного місяця мусять направляти більше, як 200 тисяч вагонів, значить третину цілого залізничого табору. У вступній статті зазначує часопис, що льокомотиви не виконують пляну пересічного щоденного переїзду. Рівночасно натякає цей часопис на приготування залізниць до зимової праці. В першу чергу обговорює стан на північних залізничих лініях. Ґрупа окремих 35-ох контрольорів оповідає про ситуацію на залізниці ім. Кірова (Мурманськ—Ленінград). На стації Мурманськ нема віодної льокомотиви, приготованої до зимової праці. Печі у службових будівлях всюди ушкоджені. Дуже зле функціонує електрична сітка, а з недостачі нафти на всіх стаціях працюють у темноті. На стації Імандра, де щодня вантажать 80 вагонів, нема ніякого освітлення. Запаси палива є теж невеличкі. 40% опалового дерева зігнило. В залізничих бараках хаос. Печі й водопроводи не функціонують. Машиністи, воротничі і інший залізничий персонал не мають зимового одягу. Одним словом скрізь катастрофальний стан.

Наступають на всіх фронтах.

СЕВІЛЛЯ, 18. 9. ПАТ. Місцева радіостація повідомляє про незвичайно енергійну акцію летунів в Астурії, Андалюзії, Араґонії та в околицях Леону й Мадриду. В околицях Талявери започали наступ, який увінчався добуттям долини Тіетар. Кольона червоних, яка ішла з Мадриду попала в засідку. Її розбили й вона залишила на полі бою 270 убитих. Друга кольона, що ішла їй на поміч стратила 250 убитих. Національні літаки бомбардували місто Сіюдад і летунський майдан в Андухар, де знищили 3 літаки. В Сан Хуан підпалили летуни бензинові магазини. В Андалюзії заняли національні війська Бесеро Ронда.

В Мадриді слідне занепокоєння між червоними, які побоюються, щоб війська ґен. Моля не заняли наглим наступом столиці. Велике значіння приписують там теж здобуттю Талявери, Аренас і Сан Педро Авіляьо, бо національні війська, які числять кілька тисяч людей, можуть повзанно загрозити столиці.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ДІСТАЛИ ПІДМОГУ.

ТЕНЕРІФА, 18. 9. ПАТ. Ґен. Франко післав полковникові Яґозі 25.000 жовнірів на поміч, щоби скріпити кольону, яка має наступати на Мадрид. Ґен. Моля заявив, що має на північнім фронті достаточну скількість війська.

ТАНЖЕР, 18. 9. ПАТ. Національні військові кола перевезли в останніх часах морським шляхом з Севти до Ля Лінеа новозорганізовані військові відділи у силі 2.000 жовнірів. Щодня відбуваються транспорти жовнірів літаками з Тетуану до Херес де Ля Фронтера.

БОМБА В КІМНАТІ ЛЯРҐО КАБАЛЄРА.

БУРҐОС, 18. 9. ПАТ. Підчас останнього бомбардування Мадриду, одна з бомб мабуть поцілила в будівлі міністерства війни. Бомба впала (так оповідають) до кімнати премієра Кабалера. Одначе його не було під цю пору в кімнаті. Частину бюр міністерства війни перенесли до іншого будинку.

Заведено правильне получення між Сан Себастіяном і Бурґосом. Радіостація в Кадиксі повідомляє про здобуття міста Македа, яке лежить на дорозі з Талявери до Мадриду. Кольона, що йде на відсіч до Толеда, посунулася знову на 10 км.

Червона фльота збунтувалася.

ТЕНЕРІФЕ, 18. 9. ПАТ. Червона фльота, що досі стояла у пристані Маляґи, виплила на повне море. Обсади кораблів набрали переконання, що мадридський уряд обманює їх, тому рішили перервати боротьбу. Частина моряків, вірна червоному урядові, почала обстрілювати своїх товаришів, які домагалися перервання боїв. У цій сутичці згинуло, як кажуть, 250 осіб. Ескадра відплила з поворотом до Маляґи.

ОСТАННЯ НАДІЯ МАЛЯҐИ.

ҐІБРАЛЬТАР, 8. 9. ПАТ. На підставі інформацій Райтера, червоні дістануть нові харчі й муніцію, якщо корабель „Маґалянес“ не попаде в руки національних військ. „Маґалянес“ везе **зброю і муніцію з Мексику.** Втікачі з Маляґи оповідають, що з пристані Маляґи виїхав кружляк „Хаїме Прімеро“ і кілька торпедовців на зустріч „Маґалянеса“. В Малязі й околиці є приблизно 30.000 мілиціонерів. Одначе вони не мають ні муніції, ні харчів. Червоні приготовляють мабуть протинаступ.

БУРҐОС, 18. 9. ПАТ. Головна кватира національних військ заповідає, що в найближчій будуччині можна надіятися здачі Маляґи, що її безупину бомбардує артилерія національних військ.

Засідання Ради Міністрів.

ВАРШАВА, 18. 9. ПАТ. Дня 17. ц. м. відбулося засідання Ради Міністрів під проводом премієра Славой-Складковського. Рада Міністрів приняла проект декрету президента про службу праці для молоді. На підставі цього проекту мають створити окремі відділи праці для молоді, зокрема безробітньої.

Крім цього приняла ще Рада Міністрів два проекти декретів, а саме: проект новелі до розпорядку президента про полекші у сплаті довгів для власників сільських господарств і рільничих установ у державних банках та проект новелі до закону про створення Державного Хліборобського Банку. Ухвалили теж проект декрету про відступлення деяких державних нерухомостей. Вкінці ухвалили проект про устійнення надзвичайного виказу нерухомостей, які підлягають примусовому викупові. Останнє рішення має велике значіння для парцеляційних справ.

Чи маємо спочувати жидам чи арабам?

Львів, 18. вересня 1936.

„Важкий рік“ — зідхають провідники жидів у своїх часописних міркуваннях з нагоди теперішніх жидівських свят Нового Року. Важкий рік зросту антисемітизму в усьому світі, арійських законів, господарських бойкотів та безсумнівного зубожіння жидівських мас. А проте найважчим ударом, який упав на жидів в останньому році, це справжня революція арабів у Палестині, революція проти жидівської імміграції, проти тези про національну державу жидів у Палестині, — проти жидівських мрій щодо відбудови своєї батьківщини.

Палестина, південна частина Сирії, величиною — менше, ніж половина Східної Галичини (кругло 24.000 кв. км.), — у 1919 році мала 602.000 мешканців, у чому арабів — 457.000; тому десять літ у 1926. р., зросло населення Палестини до 887.000 з чого 641.000 магометанів (арабів і сирійців), 158.000 жидів, 78.000 християн. За останніх десять літ число населення того краю наблизилось до півтора міліона душ, з чого жидів ок. 400.000 на ок. 950.000 арабів (останньої докладної статистики не маємо). В усякому разі все ще у цілій Палестині жидів менше, ніж в одній Варшаві, все ще вони творять не більше 30 прц. населення краю та менше половини арабів. Але вже на вищенаведених цифрах видно, як той відсоток постійно росте.

Ще більше видно зріст жидівських впливів і жидівської сили у Палестині по зміні характеру того краю та на його господарському розвитку. І хоч нема ніякого сумніву, що свій господарський розвиток Палестина завдячує жидам, та що й арабські плянтації завдячують свій зріст і добробут жидівській кольонізації, хоч на жидівських теренах працюють араби чи не у більшому числі як самі жиди, проте факт постепенного перетворювання національної і суспільної структури Палестини під впливом жидівської імміграції страшенно хвилює магометанський світ, що інтерпретують його як замах на їх край. Арґументам жидів про споконвічну батьківщину — араби противставлять арґумент, що в той сам спосіб вони, араби, моглиб зголосити претенсії до Еспанії, а італійці, потомки римлян, до території — Анґлії. Всеж, всі ці арґументи й контрарґументи, які впливають емоціонально на одну і другу сторону, не змінюють істотного стану речей, опертого на декларації Бальфура з 2. XI. 1917. року: „Уряд ЙКВ ставиться прихильно до створення у Пале-

стині національної батьківщини („home", дім, родина, огнище) для жидівського населення і аробіть все, що буде в його силі, щоб улекшити здійснення цієї мети". Але у тій самій деклярації була зачіпка для арабів правуватися: „Само собою розуміється, що нічого не станеться, що моглоб пересуджувати громадські та релігійні права нежидівських організацій, істнуючих у Палестині". Та заява була висловом англійських заходів поєднати собі жидів, які підчас світової війни показались міжнародньою потугою. З тих самих мотивів і Франція і Італія висловили свою згоду на відбудову жидівської національної держави, дарма, що формально не вжито ще того слова „жидівська держава": Палестина опинилась під опікою Ліги Націй, з доручення якої завідує нею Англія, як мандатовим краєм. Фактично це англійська кольонія, величезного географічного значіння для Великої Британії, але й джерело надзвичайно складних і великих турбот.

Джерелом тих турбот — це бажання Англії мати по своїй стороні обидва чинники: і жидівський і магометанський. Рамзей Мекдональд, коротко перед тим, заки став премієром, писав у 1924. році: „Ми спровокували революту арабів проти Туреччини, обіцюючи створити арабську державу, зложену з усіх провінцій давньої турецької імперії, включаючи туди й Палестину. Одночасно ми звернулися до жидів, прохаючи їх помочі та обіцюючи, що віддасться їм під адміністрацію і для кольонізації Палестину. Одночасно ми заключили тайну умову з Францією, ділючи край, що його наші генеральні регенти в Єгипті в нашому імені урочисто обіцяли арабам. Взагалі ми трактували арабів у легкодушно божевільний спосіб".

Така гра мусіла пімститись. Правда, вона видале овочі у вигляді могутнього гону всього жидівства до Палестини. Сіонізм перестав бути партією, в якій „один жид платить другому жидові, щоб третій жид виїхав до Палестини". Відбудова Палестини перестала бути блефом. Відбудова Палестини перестала теж бути питанням можливостей продукції та експорту палестинських овочів, ярин, збіжа, молочарських виробів. Відбудова Палестини стала теж першорядною проблемою всіх тих держав, країв і народів, для яких жидівська проблема є одною з їх актуальних проблем: до тих народів належимо і ми, українці, — до тих країв належать і українські землі, і то однаково Наддніпрянська Україна як і Східна Галичина та Волинь. Через те події у Палестині не можуть бути темою, яка нас не цікавилаб. Якже ці події виглядають у світлі останніх звісток?

Протижидівські заворушення у Палестині, які відбувались у 1921, 1925, 1933 і 1936. рр. — тепер дійшли мабуть до своєї кульмінаційної точки. Генеральний страйк арабів спаралізував палестинське життя, — акти терору і кріваві виступи, що перетворювались у справжні бої, дійшли до такого насилення, що ними мусіли зайнятись у Льондоні кабінетна рада і парлямент та вся англійська прилюдна опінія. Виринув був проєкт припинити на якийсь час іміграцію жидів, щоб злагіднити настрої арабів: марево повстання магометанського світа проти В. Британії — це не дрібниця. Вся жидівська опінія заворушилась і заходи Екзекутиви Сіоністичної Організації увінчались успіхом: Англія рішилася силою переломити арабський спротив, виходячи з заснови, що дотеперішні уступки буцім то скріплювали претенсії арабів. Перервано маневри англійської армії і почався відплив військових частин до Палестини: число 11 тамошніх куренів піхоти буде подвоєне. Приїхав уже на кружляку ген. Діль, який дістав найширші уповноваження: 1. жовтня буде мабуть проголошений воєнний стан у Палестині, після чого ген. Ділеві підлягатиме й цивільна адміністрація, якою завідує високий комісар Уочоп. Збільшено жидконтингентову поліцію до сили 2.800 осіб, видано жидам 1.200 дальших дозволів носити зброю, — іншими словами, поруч із військовими репресіями, що їх веде проти арабів регулярна англійська армія, жиди у Палестині зброяться до самооборони. Очевидно, жиди ставлять сьогодні на насильну „пацифікацію" Палестини: але така „пацифікація" не усуне всіх перешкод, які стоять перед жидами на шляху віднови їхньої батьківщини у Палестині. Тих перешкод буде ще чимало. Знаючи впертість і організацію жидів, їх расово-національну солідарність та їх жертвенність на свої цілі, треба сподіватися, що жиди всі ті перешкоди будуть переломлювати.

Ми, українці, повинні їм цього бажати, — коли хтось навіть не може бажати їм цього серцем, не зараховуючи себе до приятелів жидів, то повинен їм бажати успіхів у Палестині, кермуючись розумом, кермуючись українським національним інтересом. Коли є у нас такі одиниці, які висловлюють радість, що „навіть у Палестині б'ють жидів", то проявляють цим страшний політичний примітивізм. Владислав Студницький, який у своїй недавній брошурі „Польсько-жидівська справа" ставить тезу, що „віджидівлення Польщі є передумовиною її оздоровлення" — не може рахувати на назву приятеля жидів. А проте він заявляється беззастережно за жидівською державою у Палестині, впевняючи, що вона навіть „може стати одною із передових держав у світі". Нема теж двох думок, що розвязка жидівської проблеми у краях, в яких істнує безоглядна боротьба за екзистенцію, в яких на тлі господарського суперництва і під впливом течій боєвого націоналізму зростає антисемітизм, що в тих краях розвязка жидівської проблеми може прийти тільки через відплив значної скількости жидів. Іміграція до Палестини за рр. 1922—1935 дала 236.104 осіб. Головним резервуаром палестинської іміграції є Польща. Напевне не з любови до жидів, а з добре зрозумілого державного, польського національного і господарського інтересу польський уряд [illegible] стоїть на становищі деклярації Бальфура і [illegible] давно всіми силами підтримував заходи жидів у Льондоні, щоб не стримувати жидівської іміграції до Палестини. Цитований В. Студницький звертає увагу, що Палестина, яка територією малощо менша від Бельгії, має всі природні дані, щоб стати „азійською Бельгією" і щодо населення, себто, що населення Палестини може дійти до 6.5 мілїонів душ, — саме завдяки жидівській іміграції. Колиб це сталося, безумовно поважно зменшився би відсоток жидівського населення в Польщі і — зокрема — на українських етнографічних землях.

Жиди звичайно обурюються на такі тези, будучи надзвичайно вразливими на всякий натяк, що їх хотять усувати чи „позбутися". Гадаємо, що тут нічого обурюватися і що — навпаки — щире і прихильне становище до їх національного ідеалу, яким є ідеал національної держави у Палестині, повинно находити у них зрозуміння і бути платформою не суперечок, а злагоди конфліктів. Найкращою (єдиною) платформою порозуміння між народами є завжди спільнота інтересів: масова іміграція жидів до Палестини і створення у Палестині жидівської національної держави лежить однаково в інтересі жидів, як українців — без огляду на те, у чому той інтерес полягає.

Засідання Ради Ліги Націй.

Дня 18. ц. м. отворено звичайну сесію ради Ліги Націй, а 21. ц. м. зачнуться збори цілої Ліги На порядку дня сесії Ліги є ряд звітів комітету Ради, справа з інцидентом німецького кружляка „Ляйпціг" у Данцігу, справа реформи договору Ліги Націй і справа льокарнеських договорів.

Предсідником на загальних зборах Ліги Націй буде мабуть міністер загран. справ Аргентини Лямас. Збори розглянуть звіт секретаря і виберуть нових членів Ради.

МІН. БЕК ПОЇХАВ ДО ЖЕНЕВИ.

ВАРШАВА, 18. 9. ПАТ. Дня 17. ц. м. виїхав до Женеви міністер заграничних справ Бек, щоби взяти участь у засіданні Ради і Зібранню Ліги Націй. Виїхали ще з ним: Меч. Сенд[illegible]ський, шеф політичного реферату в кабінеті міністра і Стан. Седлецький, особистий секретар

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 9)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ВОЛОДИМИР БАРВІНСЬКИЙ.

Особа Володимира Барвінського, молодого українського громадянина адвокатського звання, стала відома в 1872. р., коли він обіймав літературний і науковий орган „Правда" під свою редакцію та перемінив цей орган на літературно-політичний місячник.

Володимир Барвінський доказував на зборах львівської української громади конечну потребу виступити з теоретичного і літературного становища українського народовства на політичну ділянку, щоб вийти вже раз з українського романтизму та поставити перші політичні підвалини народовської української партії. В цьому поборював його Володимир Навроцький, наш тодішній економіст теоретик, званий „найрозумнішим" чоловіком цієї партії; він не радив пускатися на бистру воду політики, бо добачував небезпеку в малій освіті та національній свідомости галицько-української інтелігенції. Та гадка Володимира Барвінського перемогла, бо він був духом сміливіший і життєвою діяльністю вибивався вперед, працюючи в тому напрямі, щоб піднести політичну думку та її утвердити в нашій інтелігенції на те, щоб вона опанувала націю, поширюючись опісля в народніх масах. Бож нам годі було все ждати і когось вичікувати.

Другим і потім дальшим почином Володимира Барвінського було видавництво „Діла", що появилось з днем 1. січня 1880. р. та почало виходити двічі в тиждень.

Піднесена й обстоювана Володимиром Барвінським гадка видавати суто політичний часопис, що став би на сторожі наших національних прав та приєднував громадянство до праці й піднесення народніх мас, найшла признання у тодішніх українських діячів. Та далеко не всі з тої невеликої громади передових українців народовців зі Львова і з краю вірили, що цей орган удержиться, бо деякі з них пророчили всіляке. Одначе Володимир Барвінський не дався захитати недовірю у власні сили, покинув адвокатську канцелярію і зобовязався на початок навіть безплатно редагувати газету.

В перших статтях „Діла" піднесено потребу оживити національну свідомість у масах нашого народу й потребу співділання нашої інтелігенції з народом та здійснення таким чином наших реальних домагань для добра народу. Відтак появилися в „Ділі" статті о. Стефана Качали про правно-політичне становище українців. Посол Стефан Качала був не тільки політичним прихильником „Діла", але також матеріяльно підтримував це видавництво. Він був справжнім меценатом політичного відродження галицьких українців.

В нашому політичному відродженні мало своє значіння скликання першого народнього віча українців, що відбулося у Львові дня 30. листопада 1880. р. Ініціятором цього віча був Володимир Барвінський, перший редактор „Діла".

Скликування народніх віч мало відновити традицію давніх українських демократичних установ та приєднати народні маси до прилюдних нарад, щоб доходити до пізнання думок і бажань народу, як також вишколювати якнайширші круги громадянства в політичному житті.

А отсе перше нар. віче було помітне не тільки значним числом духовної і світської інтелігенції, але також селян учасників, що зацікавлено піднесеними справами. Тактично важне було те, що в цьому вічу, скликаному за ініціятивою української народньої партії, взяли участь також старорусини і піддалися проводові нашої партії. Таким чином українська народня партія зачала захоплювати у свої руки керму політики українського народу Галицької Землі, в чому незвичайно заслужився саме Володимир Барвінський.

По політичному процесі проти Ольги Грабар і товаришів, обвинувачених за злочин державної зради в 1882. р., що кинув пострах між галицьких русофілів і довів до того, що мусів уступити зі свого становища галицький митрополит Йосиф Сембратович, Володимир Барвінський став дійсним провідником галицьких українців. Те, що він сказав у „Ділі", було висловом української народньої партії та находило широкий відгомін у почуваннях українського громадянства.

Провідною політичною думкою Володимира Барвінського, що передчасно вмер 1883. р., було, щоб українська народня партія приєднала [illegible] наш нарід на Галицькій Землі та рідний [illegible] на шлях українства. І це сталося опісля завдяки праці й жертвенности тих, що пішли по лінії, наміченій Володимиром Барвінським.

Український похід вулицями Львова.

Дуже рідко доводиться українцям Львова бачити на вулицях міста український похід. По війні бачили ми тільки похід у Свято УМХ в 1933 р. та торічний похід з приводу Лугового Свята. Позатим — нічого.

В неділю 20. ц. м. з нагоди лугового попису у Львові вирушить в год. 11. похід луговиків і луговичок з церкви св. Юра і перейде площею св. Юра, далі вулицями Тереси, Сапіги, Листопада, Шимоновичів, Потоцького, Ісаковича, Вулецькою до Лугового Городу при вул. Вулецькій. Сподіємося що українці-львовяни зберуться на тій трасі походу та привитають луговиків так, як інші культурні народи витають свої національні походи.

Пополудні в год. 3. відбудеться в Луговому Городі попис вправ „Лугів" з поблизьких сіл Львова і дальше пописи всіх чет „Луга" львівського. Вправи львівських луговиків і луговичок протягнуться певно до сумерку, тому є передбачені вправи луговичок світлом, що відбудуться вечором.

Українське громадянство Львова повинно прибути на лугову площу масово і заохотити таким чином Лугове Братство до ще інтенсивнішої праці для перевиховання молодого українського покоління.

Читайте „Діло"!

З нашої кооперації.

ЮВИЛЕЙ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА.

В липні цього року проминуло 35-ліття економічно-кооперативної публіцистичної праці одного з піонірів української кооперації, ред. Андрія Жука. Андрій Жук був перед війною редактором видань РСУК („Самопомочі" й „Економіста") й автором численних статтей у цих органах, як також у загальній пресі та автором одинокої перед війною інформаційної праці про український кооперативний рух у Галичині (вид. Київ, 1913 р.). На І. Просвітно-Економічному Конгресі 1910 року був референтом кооперативних справ і редактором „Пропамятної Книги" з цього Конгресу. За війни був редактором віденських „Вістей Союзу Визволення України"; по війні вернувся до Львова, де йому доручено діл керманича статистичного відділу РСУК; на цім становищі він далі працює та публікує низку видань про стан західно-української кооперації.

КООПЕРАТИВНЕ СВЯТО У ЛЬВОВІ.

Товариство Українських Кооператорів приготовляється на кінець вересня до відсвяткування Свята Кооперації. В програму увійде святочна академія, яка відбудеться в полудневих годинах в одній з більших саль у Львові та вечором товариські сходини кооператорів із забавою. Речинець свята буде поданий у щоденній пресі.

ІНТЕРВЕНЦІЇ В КООПЕРАТИВНИХ СПРАВАХ.

„Госп.-Кооп. Часопис" повідомляє, що дир. РСУК сен. О. Луцький і дир. М. С. інж. А. Палій інтервеніювали 10 ц. м. у львівського воєводи у справі молочарської школи в Стрию, а саме, щоб абсольвенти цієї школи були признані фахівцями, як цього вимагає закон.

Дня 11. ц. м. інтервеніювали сен. О. Луцький та інж. А. Палій у тернопільського воєводи у справі спроби протизаконної районізації молочарень повітовими виділами в тернопільськім воєвідстві.

Дня 16 ц. м. інтервеніювали дир. РСУК сен. О. Луцький, дир. Ц.С. Ю. Шепарович і дир. М.С. інж. А. Палій у Міністерстві Рільництва та Скарбу у справах Маслосоюзу та Центросоюзу.

СІЛЬСЬКІ КООПЕРАТИВНІ КУПАЛЬНІ.

Кооператива Інжинірських Робіт (К.І.Р.) виконала на доручення РСУК два пляни і кошториси сільської купальні, один дешевший, другий більший і дорожчий. РСУК пропагує закладання таких купалень при кооперативах по селах. Збудування купальні з тушами коштувалоб від 4—19 тисяч золотих.

МІЖНАРОДНІ КООПЕРАТИВНІ НАРАДИ У ВАРШАВІ.

В днях 22. до 26. вересня ц. р. відбудуться у Варшаві міжнародні кооперативні наради президії „Міжнародного Кооперативного Союзу", що обєднує кооп. організації цілого світу. У варшавських нарадах возьме участь ще й 40 провідників кооп. руху в ріжних країнах, між ними багато визначних осіб, що займають високі суспільні і політичні становища. З огляду на ці наради завязався у Варшаві спеціяльний комітет, що поклав собі за завдання відповідно підготовити зїзд.

В. Л.

Арештування на Костопільщині.

Навязуючи до замітки, уміщеної в ч. 201. „Діла", подаємо подробиці про події, що відбуваються на Костопільщині.

В липні цього року вибухла пожежа в селі Ставку, яке лежить недалеко Іванової Долини, де є відомі каміноломи. Перший вогонь показався з селянської хати, потім він перекинувся на сусідні забудування й обняв 60 господарств, які згоріли до тла. В той саме час в с. Головині згоріла 1 жидівська хата, в Підлужному — 2 жидівські хати (при чому господар одної помер наслідком посарення на пожежі), в с. Янкевичах — 1 жидівська хата, в с. Садках — 1 жидівська крамниця, в м. Дережному — 12 хат. Одночасно були замагання підпалів жидівських осель в самому місті Костополі. Одвічне місцеві жиди зорганізували тут свою міліцію, яка по ночах охороняє їх домівки. По селах адміністрація визначає селян стерегти жидівські крамниці, що підчас жнив лягло великим тягарем на населення і викликало слушне невдоволення. Підчас пожеж нікого зі справників не зловлено на гарячому вчинку. Одвічне в звязку з ліквідацією пожеж урядовці Повітового закладу взаємних обезпечень складали протоколи, зазначуючи в них між іншим, що ці підпали роблять члени ОУН. Звідки вони мають такі вістки і для якої цілі вони те роблять — є їхньою службовою тайною.

А тимчасом майже кожної ночі в Костополі стали появлятися на стінах домів, парканах і хідниках написи польською мовою в червоній і синій барві: „Не купуй у жида". „Свуй до свего", „Преч з жидамі". Це викликало деяке схвилювання серед жидів; вони твердять, що це діло рук польських ендеків, яких є тут досить серед урядовців і працівників.

Від 20. серпня почалися масові арештування серед селянської молоді в с. Підлужному і Костополі під закидом приналежности до „Організації Українських Націоналістів", яка — мовляв — мала розброїти місцевих „стшельців" та військо і підняти повстання, щоб відірвати Волинь від Польської Держави. Арешти ці поширилися і на інші села і відбуваються й досі. Досі число арештованих перевищує 200 осіб. Арештуванням кермують судовий слідчий і підпрокуратор з Рівного. Спочатку заарештованих доставляють закованих до Костополя, де тримають їх в поліційних арештах. Поводяться з ними дуже строго. Після першого допиту арештованих відставляють до рівенської вязниці, бо в Костополі ще не встигли вибудувати вязниці.

Арештовані переважно молоді хлопці від 17 до 30 років. Було між ними і 3 дівчат, але їх по допиті пустили додому.

Костопільщина є домовою бебецького посла Скрипника і тому там майже нема ніяких українських організацій, окрім просвітянських хат Волинського Українського Обєднання. Є така просвітянська хата і в Костополі, має вона власну бібліотеку-читальню і час до часу уладжує вистави. 19. серпня аматорський гурток цієї хати виставляв песу „Чайка". На передодні тої вистави поліція заарештувала одного з головних артистів — Петра Левчука, працівника місцевої української кооперативи „Поміч". Підчас цієї вистави поліція без ніякого повідомлення й у відсутності членів Управи перепроваджувала ревізію в просвітянській хаті. При ревізії був присутній рівенський підпрокуратор. З бібліотеки прос. хати забрали багато книжок, переважно радянські видання. Після ревізії заарештували секретаря просвітянської хати Степана Назаревича.

3-го вересня поліція перевела ревізію в українській кооперативі „Поміч" у Костополі, але нічого там не взяла, лише на поліції довго допитували членів Управи і касієра Миколу Трохимчука, якого залишили на волі.

Рівночасно почалися масові арештування по селах. Поліція, перепроваджуючи ревізії, забирає українські книжки і часописи. Доходить до того, що признано небезпечними ті каганці, що їх уживає місцеве зубожіле населення замісць лямпи. Це є горнятка або бляшанки, де в оливі плавають ґнотики з ниток. Хоч арештування мають масовий характер, проте населення не дуже тим переймається.

На Костопільщині після ліквідації адміністрацією Рівенської Просвіти, яка мала тут свої філії, і після закриття кооперативи зовсім зліквідовано організоване українське життя. Правда, в деяких селах оснували філії рівенського Союзу Українок (с. Підлужне), але помітної ролі вони ще не відіграють, бо на перешкоді стоять умовини волинської дійсности. В більшості сіл молодь самотужки стихійно гореться до українства, читають ґазети, книжки, носять вишивані сорочки з жовто-блакитними стрічками і тризубами. Називають їх тут „умовими хлопцями". На селянських весіллях входить уже в традицію співати національний гимн і українські патріотичні пісні. Свідома молодь на весіллях і ріжних урочистостях горілки не пє і тютюну не вживає.

От так виглядає та молодь, серед якої відбуваються тепер арешти.

Подорожний.

Німецька преса про протест української кольонії в Берліні проти червоного терору на Східній Україні.

Кілька берлінських щоденників помістили обширні звідомлення з протибольшевицького протестаційного зібрання членів і запрошених гостей Т-ва „Українська Громада в Німеччині". Подаємо за „Берлінер Берзен-Цайтунг" ч. 417 з дня 5. IX. ц. р. (раннє видання), де появилася найбільш вичерпуюча замітка під наголовком **„Заклик до культурного світу"**, отсе: „Українська Громада в Німеччині" уладила в Ляндверкасино протестаційне зібрання проти терору, яким большевицька влада намагається здавити повстанчі заворушення у Східній Україні. Голова Громади О. Скоропис-Йолтуховський у вступній промові зясував плянове винищування українського народу, як теж інших народів Совітського Союзу, що цінко бережуть своєї національної свідомости. Говорив про міліони жертв жахливого большевицького режіму, врешті подав найновіші відомі з преси події. В Совітському Союзі не лишень переслідують національно свідомі народи. Там іде боротьба культур. І сьогодні ведуть там боротьбу проти европейської культури, якої східною границею і передньою стежею перед Азією є саме Україна.

Реферат про винищування української національної культури виголосив проф. др Зенон Кузеля. Політика Москви спрямовується не тільки проти національно-політичних вимог України, але й проти національного іствування українського народу і всіх виявів його культури. В Україні не є головною метою большевицької тактики ввести комуністичний господарський лад, як у Московщині. Хоч в Україні така сама комуністична влада, як у Москві, улягають там „чистці" також культурні інституції, як Українська Академія Наук та все, що лиш проявляє національно-культурні змагання, політично підозрівають і поборюють. Так при „чистці", яку від літа 1933 кількома наворотами далі ведуть, виарештували цілий комісаріят народнього виховання, а його шеф, борець і приятель Леніна Скрипник, аж закінчив самогубством. Визначних українських учених, славних на ввесь світ, поарештували, засудили на вигнання та на примусові роботи у північних лісах, або на Сибірі. Ці досягання Москви йдуть на винищення української національно відчуваючої інтелігенції, щоб позбавити нарід духового провідни-

тва, а в першу чергу позбавити його української церкви і взагалі релігії, щоб таким чином забрати головну підставу культури у широких мас, ще дуже релігійних. Підчас коли комуністичне панування для Московщини є внутрішньою справою, для України є воно окупаційним насильством. Боротьба України — це боротьба за істнування великого, але обезправненого народу, який від віків привик боротись і послугуватись мечем. Його здоровий організм переможе також большевицьку заразу і збереже свою національну окремішність. Ми певні кінцевої перемоги!

Як кінцеву резолюцію подав голова Громади заклик до совісти цілого культурного світу, щоб прийняв цей протест як осторогу в останній годині." — Стільки „Берлінер Берзен-Цайтунг".

У звязку з повищим насувається цих кілька слів, щоб їх додати на адресу нас самих: Останні події у Східній Україні повинні причинитися до тісної консолідації в першу чергу розпорошених на еміграції українських національних сил. Важність хвилини наказує всім виступити поза межі паперових програм і чужих неукраїнського походження теоретичних доктрин, які різні групи українців узяли собі за ідею, зійтися разом на платформі живого щоденного дійсного життя і всім нам таких дорогих національно-державних інтересів. В обличчі московсько-большевицької небезпеки і для дальшого збереження української національної культури, ба що більше, фізичної екзистенції міліонів наших братів мусимо створити сильний національний протибольшевицький бльок, як оборонний вал. Змічнення організаційної дисципліни й активности і консолідація національних сил повинні бути нашим дійсним протестом проти большевицьких актів терору на Східній Україні.

Печатки українських установ зі спольонізованими назвами місцевостей!

Як золочівський староста інтерпретує закон про мову „у прилюдних зносинах"?

(З документів часу).

Starosta powiatowy Złoczowski.
Nr. B. 42. Złoczów, dnia 10. września 1936.
Do Zarządu i t. d.

Na zasadzie art. 16 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) wzywam zarząd do zmiany nazwy miejscowości zawartej w pieczęci stowarzyszenia i dostosowanie tejże do ściśle urzędowego jej brzmienia oraz do używania w przyszłości w korespondencji z władzami jakoteż na afiszach nazw miejscowości wyłącznie w urzędowym ich brzmieniu zgodnie z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 24. X. 1934 o ustaleniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 850), a to pod zagrożeniem sankcji karnych wynikających z art. 10 cytowanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Starosta powiatowy: Wrześniowski.

Жорстокости громадянської війни.

БЕРЛІН, 18. 9. ПАТ. На підставі інформацій німецької преси в еспанській війні згинуло приблизно 51.000 людей. З того 16.000 припадає на жертви комуністичних екзекуцій. Ранених по обох сторонах було 160.000. Число вбитих є напевно більше, коли візьмемо під увагу жертви, що їх потайки вкинули до моря.

З ЛІТАКА НАД АЛЬКАЗАРОМ.

БЕРЛІН, 18. 9. ПАТ. Один із німецьких кореспондентів, який брав участь у леті над Альказаром оповідає свої враження. Національні війська вислали літак, що мав скинути оборонцям Альказеру харчі. В околиці Толеда червоні обстрілювали літак, одначе він скинув в означеним місці харчі й завернув. В часі лету завважав німецький журналіст, що в багатьох селах повивішували білі хоругви в очікуванні наступу національних військ.

ФРАНЦУСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ НЕВДОВОЛЕНІ.

КАСАБЛЯНКА, 18. 9. ПАТ. До Касабланки приїхав французький журналіст Ферандес, якого арештували були національні війська в Севілі разом із другим журналістом Д. Есмесом і кінооператором Рене Брутом. В арешті затримали

Б. КОЛЛЄР.

ІНФОРМАТОР.

Петро і Лілі посварилися. Посварилися так гостро, що рішили розійтись. Сказали собі за багато про помилки свого подружнього життя і Лілі, зложивши свої речі до великого куфра, переїхала до своєї товаришки. Телефонічно повідомила його, що розводові формальности поладнає її адвокат.

Петро сидів самотний перед своїм бюрком, думав про те, що сталося, але не мав ніякої охоти користати із своєї свободи. Так минув йому місяць. Він не мав від Лілі ніякої звістки. Він говорив собі, що мав різку вдачу і мав охоту зробити щось таке, щоб погодитися. Вона теж знала, що він любив її і що радо скористав би з нагоди для порозуміння. Та жити спільно надалі було нелегко. Петро думав про те, що він міг би лишитися добрим приятелем Лілі і що вони могли би вряди-годи зустрічатися.

Коли думав над цим, озвався телефонічний дзвінок. Почувши голос Лілі у телефоні ледви втримав слухальце у руці.

— Вибач Петре, що турбую тебе своїми справами. Я маю до тебе велику просьбу. Чи не могла би я зараз з тобою бачитися в одній справі?

— Алеж само собою, моя дитино. Я сиджу ввесь день дома. Можеш зробити мені цю приємність і прийти до мене на чай.

Петро почав робити лад у своїй хаті. Точно з годині 5-ій Лілі була в нього. Вона була того дня дуже гарна. Від перших слів споважніла:

— Отже мушу тоді відразу пояснити, чому я сюди приходжу. Це справді велика просьба.

Петро перебив їй:

— Можеш мені вірити, що як тільки це залежить від мене...

І уважно почав її слухати.

— Бачиш це дуже проста, зовсім така собі людська справа. Тільки мусиш мені обіцяти, що не будеш дивуватися, коли ця просьба буде тобі видаватися дивне. Мушу тобі признатись, що від часу, як я сама, нуджуся дуже. Я пробувала трохи розважити себе, почала бувати в різних товариствах і при такій нагоді познайомилася з одним мужчиною, який хоче зі мною женитися, Хоч я й не можу сказати, що дуже його люблю, але рішилася вийти за нього.

Петро слухав здивований. Думав про те, що Лілі таки за скоро рішилася почати нове життя. За один місяць і вже найшла заступника на його місці! Ще й до того знав він добре, що вона не згодиться на якогонебудь. Заволодів собою і спитав чемно, але ділово:

— Добре. Але що я можу в цій справі зробити?

— Ах, ти сам не знаєш, Петре, як дуже ти міг би мені допомогти. Мій майбутній чоловік є ґімназійним учителем від математики та ґеографії. Він зовсім неподібний до тебе. Трохи тяжкий, педантичний і вже навіть збирав інформації про мене серед моїх знайомих. Але те, що він довідався, небагато йому сказало про мене. І я прийшла тебе просити, чи ти не був би добрий дати йому деякі інформації про мене.

— Інформації про тебе? — збентежився Петро. — То ти не могла собі найти нікого іншого, тільки саме мене? Мене свого розведеного чоловіка?

— Алеж Петре, будь розумний. Поперше, ми ще не розвелися, а поправді, то хто може мене краще знати від тебе? Миж жили кілька літ зовсім добре одне з одним. Я певна, що ти міг би про мене сказати чимало доброго.

Петро не міг боронитися.

— Коли ти вважаєш, що це тільки я можу зробити, будь ласка. Але як ти уявляєш собі це? Чи я маю до нього піти і виголосити перед ним похвальну промову про тебе? Він може подумати, що я з глузду зсунувся.

— Ні, ні, Петре, можеш бути спокійний. І цим зробиш мені велику приємність. Можеш мені вірити, що я того чоловіка знаю. Зрештою, не потребуєш особисто клопотатися, можеш попросту написати листа.

— Написати? Це дуже добра думка!

Петро аж відітхнув:

— Розуміється, лист — буде ліпше.

Узяв листок паперу і перо.

— Напиши йому гарного, приємного листа. Можеш йому скласти побажання, що він зробив такий добрий вибір і при цьому додати кілька комплиментів. Наприклад можеш згадати про мої прикмети господині та товаришки.

Петро зідхнув тяжко. Не було це так легко, як Лілі собі уявляла. Сів і почав писати:

„ВПоважаний Пане! Складаю Вам найщиріші побажання..."

— Ні, Лілі! — крикнув — так нічого не вийде! Твоя ідея попросту смішна.

Лілі почала сумніватися.

— Знаєш що, Петре, напиши цей лист попросту до мене. Можеш у ньому згадувати, що тобі дуже прикро, що ти нерозсудливо розійшовся зі мною, що аж тепер бачиш, яка я була добра приятелька...

Петро знову легше відітхнув.

— Добре, Лілі, я це зроблю.

Він узяв новий листок паперу і почав:

„Моя кохана Лілі!"

Після цього легко написав ніжного листа, де вилив усю свою тугу та жаль за тою, яку втратив. Лілі глянула на текст і була дуже зворушена. Вона й не думала ніколи, що Петро вміє писати такі гарні, ніжні листи. А він писав далі:

„... Моя туга за Тобою така велика, що не можу її навіть висловити..."

Лілі не могла стриматися.

— Петре! Чи ти справді віриш, що я маю всі ті прикмети, про які ти тут згадуєш?

— Справді — відповів він, не підносячи голови і писав далі: „...і бажаю Тобі від щирого серця, щоб будуччина могла Тобі принести те щастя, яке я втратив із Тобою".

Обоє прочитали ще раз спільно цілий лист. Нараз сказала Лілі:

— Слухай, Петре, цеж нісенітниця. Той лист за довгий. Мій професор може мене зовсім попросту спитатися: „Коли ви маєте, пані, всі такі великі прикмети, то чому той чоловік не затримав вас при собі?"

— Алеж я зробив би це дуже радо! — крикнув Петро.

І докінчив тихцем над самим її вухом:

— Як міг би я зректися такої розумної жінки, яка знає, що в кожній хвилині повинна зробити?

Перекл. *а. б.*

тільки Брута, якого засудили на розстріл. Одначе присуду не виконали з приводу гострої інтервенції французького консуля. Мабуть вивезли його до Гібральтару. Журналістам Есмесові і Ферилесові удалося приспати чуйність військової влади в Севіллі й виїхати в ночі автом до Гібральтару, а відтам до Танжеру. Згаданий на вступі журналіст каже, що всі англійські і французькі журналісти рішили виїхати зі Севілі, тому, що їм, буцімто, роблять труднощі й постійно їх переслідують. Навпаки журналістів німецьких, італійських і португальських фаворизують.

ЧЕРВОНІ ПІДКОПАЛИСЯ ПІД АЛЬКАЗАР.

МАДРИД, 18. 9. ПАТ. Війська що облягають Альказар поробили підкопи і повкладали туди міни. Праця саперів була дуже важка й небезпечна, бо оборонці робили часті випади і нищили підкопи. Обі сторони приписують вислідові боїв під Толедом велике значіння. На фронті Талявери, де національні війська і повстанці зібрали найкращі частини, ведуться бої зі змінним щастям. В горах, на північ від Мадриду впали вже сніги. Червоні звернулися зі закликом до населення, щоби воно жертвувало теплий одяг для фронтових частин.

ЗДОБУТТЯ ОРІЇ, ВОРІТ ДО БІЛЬБАО?

ЕНДАЙ, 18. 9. ПАТ. Дописувач агенції Ава подає, що ситуація в Більбао без змін, тільки серед цивільного населення можна завважати деяке схвилювання, бо фронт наближається чимраз більше до міста. З національних військових кол інформують, що національні війська здобули містечко Оріо і дуже важні стратегічні позиції. Ця вістка не має потвердження.

ПОРТУГАЛІЯ ПРИЗНАЄ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД В БУРҐОС.

ВІДЕНЬ, 18. 9. По відомостям із Лісбони, делегат Португалії має замір на пленарному засіданні Ліги Націй у Женеві, зложити заяву, що Португалія признає провізоричний національний уряд в Бурґосі за легальний еспанський уряд.

ЧЕРВОНІ ДЕЗЕРТИРИ.

ПАРИЖ, 18. 9. ПАТ. Трьох старшин еспанської цивільної гвардії перейшли кордон і віддали французьким жандармам зброю.

ЕСПАНСЬКИЙ МІНІСТР У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 18. 9. ПАТ. Міністр закордонних справ Дельбо приняв сьогодні рано міністра закордонних справ мадридського уряду Дель Вайо.

РАДУ РАДЯТЬ...

ЛЬОНДОН, ПАТ. В Льондоні відбулося засідання підкомітету міжнародньої комісії контролі для справ інтервенції в Еспанії.

—o—

Перед новим Льокарном.

ЛЬОНДОН, 18. 9. ПАТ. Міністр Іден працює над нотою, яку завтра доручать представникам держав, що підписали договір у Льокарні. В ноті будуть вступні умовини, які мають запевнити успіх новій конференції.

Ця нота має довести до виміни поглядів на дипльоматичній дорозі, а ініціятиву в цій справі бере Велика Британія, як держава, що скликує цю конференцію.

ХОЧУТЬ ЗНАТИ СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛЬОКАРНЕНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 18. 9. ПАТ. В міродайних чинниках Великої Британії існує переконання, що дипльоматичні розмови в цілі підготовання льокарненської конференції, повинні зачатися від прослідження становища Німеччини щодо двох засадничих справ. Ці справи порушувано у свій час в британськім квестіонарі. 1. Чи Німеччина вважає, що стан другорядности, накинений версальським договором остаточно усунений? 2. Чи Німеччина дальше обстоює думку, що німецькі меншости в сусідніх державах є складовою частиною німецького народу?

—o—

Луговий рух у Заліщиччині.

Заліщики, дня 17. IX. 1936.

Хвальна Редакціє!

Просимо помістити в „Ділі“ отсе вияснення:

Автор допису з Бучача п. н. „Заборона лугового здвигу в Бучачі“, поміщеного в ч. 208. „Діла“ з 16. IX. ц. р. пише про розвій лугової організації на південному Поділлі (в повітах Копичинці, Чортків, Бучач і Борщів), а відтак підносить, що „позаду є ще досі лиш заліщицький повіт з браку відповідних організаторів. Два заслужені місцеві діячі, д-р Роман Стефанович і б. сенатор Василь Бараник задля свого віку і надщербленого здоровля не змогли занятися луговою справою, а в самому повітовому осередку нема молодших охочих до цієї — врештою не легкої праці — інтеліґентних провідників. Але й там мусить вона наладнатись корисно і сподіємося, що небаром і заліщицький повіт не буде стояти позаду Копичинець, Чорткова і Бучача“.

В інтересі правди стверджуємо, що луговий рух розвивається в заліщицькому повіті зовсім нормально і має свою славну традицію. На руїнах численних передвоєнних „Січей“, які обєднувались у „Повітовій Січі“ в Заліщиках, повстало по війні в повіті кільканадцять самостійних „Лугів“, які переважно гарно розвивалися та яких значну частину зліквідувала влада.

За два останні роки перейшли самостійні „Луги“ організаційно до „Великого Лугу“ та повстало ще й кілька нових лугових товариств, так, що тепер на 54 громади повіту є 22 „Луги“ (11 у заліщицькому та 11 у товстенському судовому повіті). Від липня 1936. р. обєднює їх „Повітовий Луг“ у Заліщиках, якого головою є д-р Маріян Долинський, лікар у Заліщиках, а заст. голови д-р Михайло Семчишин, лікар у Товстім. Понадто є в заліщицькому повіті і товариство „Сокіл“, а в самих Заліщиках самостійне спортове товариство „Дністер“.

Що правда, замало появляється в часописах дописів про цілість народнього руху в заліщицькому повіті.

Прийміть Вп. П. Редакторе, вислови високого поважання: *Д-р Роман Стефанович, Василь Бараник.*

Морська конференція.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Посли Швеції й Норвеґії, як також данський шарж д'афер зустрінулись учора рано в Форін Офіс із репрезентантами анґлійської адміралції і міністерства закорд. справ.

Зачалися переговори у справі приступлення скандинавських держав до „морського договору“ в Льондоні. Мають заключити обосторонні договори між кожним із цих країв та Анґлією.

В Анґлії радять над Палестиною.

ЗАВОРУШЕННЯ В ПАЛЕСТИНІ.

ЛЬОНДОН, 18. 9. ПАТ. Сьогодні відбулося в Льондоні засідання ради міністрів, що на нім розглядали справу Палестини.

ЄРУСАЛИМ, 18. 9. ПАТ. З приводу жидівських свят Нового Року збільшилися заворушення в цілій Палестині. Араби заатакували кольонію і плянтацію помаранч у Мешієна, підпалили млин біля Самку та ушкодили нафтовий руропровід біля Амфулечу. Під Єрусалимом була цілонічна стрілянина.

НОВИНКИ.

— **Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок** подає Шановному Громадянству до відома, що за її старанням виголосить п. ред. Юра Шкрумеляк відчит під з. „У широкому світі“ (Враження з подорожі) — в суботу 19. вересня ц. р. в год. 18-ій (год. 6-та попол.) в „Українській Бесіді“ при вул. Рутовського 22. Тема відчиту незвичайно цікава. 2731

— **Краєві сокільські спортові змагання** 19. і 20. вересня ц. р. викликали велике зацікавлення. Зголошених є 200 змагунів з усіх місцевостей краю. Прекрасна осіння погода та добра організація зложуться на гарну цілість. Сподіємося, що громадянство масово прибуде на площу С.-Б. В суботу початок **точно в год. 15.**

— **Конфіската „Свободи“.** Найновіше (36-е) число „Свободи“ підпало конфіскаті і поліція забрала ввесь його наклад. Тому, що в міжчасі розібрано в друкарні його склад, передплатники „Свободи“ в цьому тижні газети не дістануть.

— **Поминальне богослуження** за душу бл. п. Володислава Барвінського, борця за унію, відправиться з приводу перших роковин смерти 19. ц. м. в год. 8 рано в Успенській церкві у Львові.

— **Вистава „Наші ліси й охорона природи“.** Відкриту з початком ц. м. виставу в салях Прихильників мистецтва у Львові перенесено з днем 19. ц. м. на площу Сх. Торгів до павільону ч. 9, де лучиться з виставою „Наші ліси“. Обіймає лісові краєвиди, сцени з ловів і т. п. роботи визначних артистів, як Бехонського, Котовського, Сіхульського, Труша й ін. Отворена від 9 рано до 7 год. вечором.

— **День селянки в Перемишлі** влаштовує 20. ц. м. місцева філія „Союзу Українок“ на військовому стадіоні. Початок год. 10 ранком. На випадок дощу свято відбудеться того самого дня в салі ОО. Василіян під церквою на Засянні. Вступ на площу 50 сот., для селян і молоді 20 с.

— **Хто виграв?** В сьогоднішнім тягненні держ. льотерії кляс. впали між ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 10619 50644 74502 112372 172498. 5.000 зол. на ч. 10835 72928 83187 139410, 2.000 зол. на ч. 30284 48095 68551 71964 76677 116995 126543 120048 145870 175427 193700, 1.000 зол. на ч. 30137 31359 37929 41077 41090 42093 57162 58276 62741 70272 73146 88969 92680 95747 98577 99770 113045 113739 116025 118742 131553 136356 139599 140963 147600 150615 153653 165661 169366 179879 184666.

— **Славсько — туристичним осередком.** У Славську, кліматичній місцевости в Карпатах, викінчують будову великого туристичного захисту на 300 осіб. Громадська управа присту

лить незабаром, як повідомляє ПАТ, до будови нової лещетарської скочні на терені, який жертвувала фірма Бр. Ґредель. Нові будівлі причиняться, що правда, до розбудови Славська як спортового і туристичного осередка в Карпатах, але одночасно й до дальшого відчуження цієї української місцевости, яку щораз більше заливає чужинний елемент.

— **Страйк пекарських робітників у Львові** скінчився компромісово. За інтервенцією інспектора праці власники пекарень згодилися на домагання робітників, наслідком чого вони вернулись до праці.

— **Львівська хроніка.** У млинах Тома і Марія Гелена застрайкувало 70 робітників, окупувавши варстати праці. — Арештовано Вільгельма Глінського, що в часі військової дефіляди збирав безправно гроші „на обід для вояків". — За грабунковий напад на мешкання емерита Вагнера на Левандівці засуджено Франца Курґана на 4 роки, Із. Ковальського на 3 і Едв. Лукасевича на 2 роки вязниці. — 18-літня служниця Софія Райхель при вул. Зеленій пробувала отроїтись, напившись денатурату. — При вул. Городецькій ч. 43 скочила в II. поверху служниця Марія Воробій і тяжко потовклася.

— **За образу польської держави й релігії** засуджено в Станиславові Филимону Куліш на 6 місяців вязниці.

— **За комунізм.** Перед судом присяжних у Станиславові відбулася розправа проти Михайла Матлюка із Старуні за комуністичну агітацію серед гуцулів. Обвинуваченого засуджено на 7 місяців вязниці.

— **Влом до церкви.** В селі Романівці пов. Теребовля вломилися в ночі до церкви грабіжники. Перешукувавши всі схованки, вони забрали богослужебні предмети та готівку в сумі 200 зол.

— **Краєва хроніка.** В Яворові пов. Косів 5-літня донька гуцула П. Кашали зблизилася так необережно до вогню в полі, що занялася на ній одежина й тяжко попечена дитина незабаром померла. — До Дубна приїхав професор познанського університету д-р Биковський і перевів серед шкільної молоді психотехнічні досліди. — В Устриках Дол. пов. Лісько селянин Іван Шклярський з Ядового переїхав 75-літнього Матиса Фляйшера, наслідком чого він незабаром помер.

— **Процес комуністів.** Луцький окружний суд на виїздній сесії в Ковлі розглядав справу Сави Гашниця з Городища й трьох інших осіб, обвинувачених у комуністичній діяльности. Гашниця засуджено на 15 літ вязниці, двох підсудних по 10 літ, а одного на 5.

— **Спадок числа студентів.** У варшавськім університеті записалося 5.000 нових студентів, що в порівнанні з попереднім роком дає спадок на кільканадцять процент.

— **Найкривавіший із самодержців.** У звязку з кривавими подіями в совітській Росії закордон на преса в ріжних державах стверджує, що Сталін хоче бути абсолютним самодержцем цілої совітської держави і зі всіми, хто стоїть йому на дорозі, розправляється більше жорстоко, ніж найкривавіші володарі царської Росії. Навіть царі Іван Грізний та Петро І., званий Великим, не доконали стільки вбивств, що Сталін.

— **Селянка стає оперовою співачкою.** Один мадярський професор музики з Будапешту, перебуваючи припадково в селі Сар, відкрив молоду селянку, що розпоряджає феноменальним голосом. Крім того вона напричуд мужикальна й уложила багато пісень (з власним текстом), що кружляють між околишнім населенням. Оден вищий урядовець у Будапешті згодився взяти музикальну селянку на свій кошт до міста, причому професор піднявся вишколити її голос. Думають, що зроблять з неї велику оперову співачку.

— **Нова українська фільмова зірка.** В Голівуді в дружині акторських сил фільмового підприємства Метро-Гольдвин-Маєр працює наша землячка Віра Ніна (Віра Барчанівна), родом з одного містечка під Львовом. До Америки вона приїхала тому 9 літ.

— **Український памятник на Словаччині** находиться на цвинтарі в Братиславі. Це нагробник більших розмірів з каменя у виді скали на могилі Володимира Табашника, родом із Журова пов. Рогатин, що був булавним Української Армії. Памятник поставлено заходом української громади „Єдність" на Словаччині.

— **Міжнародні конгреси і зїзди.** В Брюсселі розпічнеться 20. ц. м. міжнародний конгрес боротьби з раком. В тім самім часі (21—23 ц. м.) відбудеться в Болонії конгрес ортопедичної хірургії при участи 20 держав. В Будапешті радить міжнародній зїзд, посвячений справам санаторій і лікування в приватних клініках. В Монте Карльо відкрито наради міжнародного туристичного товариства. В Единбурзі розпочався конгрес міжнародньої геодезійно-географічної унії, що обіймає міжнародні організації, які займаються геодезійними помірами, метеорологічними і сейсмольогічними дослідами земного магнетизму і т. п. Беруть у ньому участь також учені з Польщі. Цікавий міжнародній конгрес відбувається (18—21 ц. м.) у Мінхені. Є це конгрес магіків при участи 400 „чародіїв" з цілого світа. В програму входить м. ін. „магічний семинар", що відбудеться в ратушевій салі з продукціями славного магіка Гофцінзера, колишнього податкового інспектора з Відня.

— **Гайне перестав бути поетом.** В останньому випуску національ-соціялістичних „Монатсгефте" д-р В. Люц доказує на основі подрібної аналізи, що великого німецького поета Гайнріха Гайне не можна уважати поетом. У звязку з тим партійна пресова кореспонденція заявила, що тепер Гайне, якого як жида викреслено з німецької літератури, перестав взагалі бути поетом.

— **Добірне жито.** Один з великих землевласників на Словаччині засіяв більший кусень свого поля житом, якого колос має 100 зерен. Мо же надіятись дуже доброго збору.

— **Римо-католик у жидівській гімназії.** Машиніст чехословацької залізниці Р. Штраус, родом німець, дав свого сина до жидівської гімназії в Мукачеві. Хлопець мусів зложити іспит з жидівської мови і математики. Приготовили його до іспиту ученики вищих кляс тієї гімназії. Це перший випадок на Підкарпатті і взагалі в чехословацькій державі, що християнин записався до жидівської гімназії. Побачимо, чи гімназія зробить з нього доброго сіоніста.

— **Ріжні вістки.** У Відні зменшилася скількість шкільної молоді на 8.000, наслідком чого у школах замкнено 200 кляс. — Біля Гатвік в Англії розбився почтовий літак, причому згинули три особи. — До одного музею в Будапешті вломилися злодії й вкрали ріжні дорогоцінности величезної вартости.

— **Настрій цілої рідні** відразу поправляється, коли подані страви на обід є смачні. Часами хочь страви добре приправлені, чогось їм бракує. У таких випадках поможуть пані дому знамениті булйонові кістки Кнорр, які додають стравам знаменитого смаку. Булйонові кістки Кнорр можна вжити не лише до зуп, росолів, соляток, але також до приладження смачного і покріпного булйону до пиття, бо вони є з вибороюго мясного екстракту. Фірма Кнорр, якої марка є від 100 літ знана, сучить за знаменитий товар, не підробляє його, але виробляє товар на підставі власних рецепт і якість товару витримує порівнання з кожним іншим конкуренційним продуктом.

ПОЛІТИЧНИЙ ПЕРЕВОРОТ У ФРАНЦІЇ.

З Парижа повідомляють, що кружляють там сензаційні вісти, що у Франції має прийти до основних політичних змін. Провід уряду мають перебрати радикали, одначе премієр Блюм має залишитися на своїм становищі. Зміни відбудуться тільки у нутрі самого людового фронту, а саме замісць **комуністів, яких викинуть**, прийдуть радикали. Вже тепер відбулося зєдинення радикальної партії і провідники Еріо, Далядіє і Шотан, які досі взаїмно поборювалися, погодилися і навіть на одній із найближчих засідань виступлять разом.

—o—

СНІГ В АЛЬПАХ.

РИМ, 18. 9. ПАТ. В долині Еста упав глибокий сніг. В провалі св. Бернарда лежить сніг глибокий на пів метра. Перехід до долини Сервен засипаний і тут глибина снігу сягає до одного метра.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ПРИМХА МАРКІЗИ ПОМПАДУР".

Ця фільма пояснює, чому один із портретів славного Буше представляє маркізу Помпадур не як королеву тодішньої моди і так, як вона виглядала на королівському дворі, а як скромну дівчину із звичайною зачіскою та в бідній суконцині. Пояснення цього образу, щодо якого історики мистецтва ставили ріжні гіпотези, тут таке, що маркіза Помпадур зацікавилася цим смілівим молодцем, який посмів королеві сказати правду про неї, і почала його відвідувати, переодягнувшись за бідну доньку монмартського пекаря. Вся фільма представляє маркізу Помпадур з якнайкращої сторінки: як інтелігентну, добру, чутливу жінку. Це віденська фільма — погідна, приємна з добрими артистами. Головну ролю грає Катерина Надь, краще, ніж можна би сподіватися. Її партнер Віллі Айхберґер.

Зі судової салі.

ДРУГИЙ „ВЕРИНСЬКИЙ" ПРОЦЕС ПЕРЕД ЛАВОЮ ПРИСЯГЛИХ У СТРИЮ.

Стрий, 17. IX. 1936.

Подібно як перший „веринський" процес (лютий — березень ц. р.), так і цей ведеться при замкнених дверях. Як бачимо, у стрийському окружному суді увійшло вже в систему не допускати публики на розправи, що зовсім не торкаються державних тайн, публичної моралі і т. п. справ, які оправдувалиб тайний характер розправи.

У нинішньому першому дні розправа затягнулася до пізнього вечора. Тому, що процес розписаний лише на 2 дні, у судових кулуарах ходять слухи, що правдоподібно завтра його не скінчать, лише відложать.

—o—

Дивогляди.

СОБАКА В АМЕРИКАНСЬКІМ, АРИСТОКРАТИЧНІМ АЛЬМАНАХУ.

В Америці видали на зразок німецького ґотайського альманаху такий самий американський. Такі адресові книжки мають заголовки: „Де хто — чим?" На 364 сторінках вичислені там імена, походження, короткий життепис грошевих аристократів Америки. Попасти в альманах нелегко. Для багатьох людей є він найкращим свідоцтвом виріжнення і признання. Але є теж люди, які можуть собі дозволити поглумитись над виданцями альманаху. Їм, очевидно, байдуже, чи їх вичеркнуть, чи ні.

У найновішім виданні „Де хто чим" стрічаємо на сторінці 288-ій прізвища пана й пані Л. К. Марріс. Як звичайно за прізвищами йде спис „земних благодатей" подружжя і коротка родинна історія. Останній рядок подає, що: „Молодше покоління — місіс Розі". Співробітник одного більшого часопису спитав паню Морріс, хто це така „міс Розі" — моя собачка — відповіла вона. — Прегарний маленький пінчер. Він заслуговує без сумніву на те, щоб попасти в аристократичний альманах Америки.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ПЕЛЕНСЬКИЙ

Д-р Олександер Пеленський, що помер вчора у Львові 16. вересня в 54. р. життя, був адвокатом у Комарні, директором місцевого Українбанку, і давніше головою читальні „Просвіти", головою Надзірної Кооперативної Ради „Народна Спілка", головою кружка „Рідної Школи", до останньої хвилини діяльним головою Повітового Комітету УНДО та головою історичної комісії міста Комарна. За часів української влади був він членом державної комісії при міністерстві закордонних справ для визначення границь УНР. У 1919 і 1920. р. був він членом державної капелі Ол. Кошиця та їздив з нею як адміністратор по Франції, Англії, Бельгії, Голяндії, Німеччині, Швайцарії та Чехословаччині. Спомини з цієї подорожі описав він у книжці „Світова концертова подорож Української Республиканської Капелі". Є це єдина цього роду книжка з матеріялами про величні успіхи нашого хору серед чужинців. Є там голоси чужої преси про наш хор, історія всіх трудношів, звязаних із візами, переїздами та ворожою пропаґандою наших ворогів. Пок. д-р О. Пеленський носився ще останніми роками, коли видав цю книжку, з думкою відновити такий хор і знову вибратися з ним у подорож по більших европейських столицях. Не довелося, як не довелося перевести в життя й багато інших планів і замислів, що їх леліяв у своїй душі Покійний.

Вічна память заслуженому Громадянинові і Діячеві!

Дописи.

ТЕРЕБОВЛЯ

Теребовельщина Міхновському. Заходом Студентського Самоосвітнього Гуртка при Філії „Просвіти" в Теребовлі відбулася дня 6. вересня ц. р. в салі читальні „Просвіти" святочна академія в честь Миколи Міхновського. На програму зложилися: вступне слово, хорові продукції, деклямації та скрипкові соля. Академія розпочалась речитативом О. Ольжича: „Двананцять літ" у виконанні вісьмох членів хору. Вступне слово сказав Андрій Козак, студ. теол., що в коротких словах перевів життепис Міхновського, подаючи кілька подробиць із життя громадянського. З черги міш. хор під управою п. В. Василевича відспівав „Торжественну Кантату" С. Людкевича. Фрагменти поеми Л. Українки „Роберт Брюс" віддеклямував дуже добре М. Понятишин. Опісля йшли скрипкові соля Богдана Ракочого, які були в мистецький спосіб виконані. При фортепяні з. О. Мохнацький. На скрипкові соля зложилися: А. Дворжака „Славянський танець", Ф. Шуберта „Колисанка", Сарасатія „Циґайнервайзен" та Фібіха „Поема". Дуж

добре також була виголошена декламація Л. Українки „Сльози-перли“ (Е. Ґнипяна). Муж. хор відспівав ще „За Тебе, Україно“, пізніше міш. хор „Слава героям“. Хорові продукції виконано дуже добре, за що публіка не щадила виконавцям рясних оплесків. Назагал свято робило дуже миле враження. На салі переважно інтелігенція.

Присипаний землею. Дня 11. п. м. засипала земля робітника Болвара, що був занятий при копанні рова на дорозі. Вину поносить магістрат, бо не забезпечив рова.

СТАНИСЛАВІВ.

Дозорці організуються. Мин. неділі відбулись I. заг. збори Т-ва українських дозорців „Злука“. Збори відкрив один з основників Т-ва і найстарший його член п. Клиновський Аксентій. Після того на внесок п. Петрика Й. вибрано предсідником зборів посла д-ра Ів. Волянського. На секретаря покликав д-р Волянський п. Лесева В. Дальше п. Клиновський прочитував статут точка за точкою, а д-р Волянський давав точні пояснення. Після приняття статуту вибрано одноголосно першу старшину, в склад якої увійшли: Клиновський А. голова; Сверида Ів. заст. голови; Лесів В. секретар; Петрик Й. скарбник; Пилипчук М., Бабічук С., Микула П., Подільник Ів., Стефанів С., Якубів М., Левчук К. і Лошнів Є., члени старшини. До Контр. Комісії ввійшли: д-р Волянський Ів., Сверида Ст. і Гриців Й. У склад Роземчої Комісії ввійшли: д-р Волянський, Клиновський, Сверида I. і Петрик. До Мирового Суду вибрані: д-р Волянський, Олексишин, Ковальчук, Зубженюк і Костишин. Після

вибору відбулась рієва дискусія, в якій заторкувано ріжні справи, особливо організаційні. Опісля д-р Волянський закрив збори. Присутніх було 60, до Т-ва вписалось 45. Віримо, що в Станиславові не буде українського дозорця, що не був би членом „Злуки“. А новому й відданно потрібному Т-ву бажаємо якнайкращих успіхів.

Гостина театру Й. Стадника. Від суботи до середи гостить у нас театр Й. Стадника, виставляючи такі песи: „Чарівна дівчина“, „Синя квітка“, „Ревія“, „Запорожець за Дунаєм“ і „Морфій“. Песи ті знані читачам „Діла“ з рецензій, від себе додамо тільки кілька завваг про „Синю квітку“, театральну новинку пера проф. Николишина. Читаючи в „Ділі“ рецензію з премієри в Коломиї, йшли ми на виставу з переконанням, що перед нами дійсно пересуваються картини з життя наших стрільців, що ми побачимо якісь сцени з окопів тощо. Тимчасом на сцені бачимо плаксиву дівчинку, заздрісну за свого сотника, дівчинку, що „гнівається“ на свою молоду маму за те, що вона хоче вдруге вийти заміж, іде через те до монастиря й опісля з того монастиря, не зважаючи на тверду постанову, виходить. Все інше обертається навколо тої дівчинки, „Синьої квітки“. Не перечимо, що те все може бути правдиве, що воно вирване просто з життя, але чи в теперішню пору треба нам таких плаксивих вистав? Чи не потрібніше у нас показати широкій публиці стрільців боєвих, загартованих у трудах і неголах, готових відректися свого особистого щастя для Великої Ідеї?! А цього ми в „Синій квітці“ не бачимо. Правда, відчуваємо в цілій песі воєнний подих, згадуємо ті недавні часи геройських подвигів — та всеж таки виходячи з салі, лишаємось під подихом сентиментальної „Синьої квітки“. — Щож до трупи Й. Стадника, то заслуговує вона на цілковиту піддержку громадянства поруч знаних театрів „Заграви“ й „Тобілевича“. Вже хочби сама родина Стадників дає запоруку, що публики не надують. Є крім того в театрі такі таланти, як Геляс, Шашоровський, добрі сили, як Горницький, Пастернаківна чи Шевлівна й ін., які дають запоруку, що виставлювана річ не буде спартачена. До найудатніших вистав належав „Запорожець за Дунаєм“, у якому в ролі Одарки виступала Софія Стадникова. Її появу повитала публика бурхливими оплесками, а за прекрасну гру та спів нагородила китицями квітів. Новий, симпатичний тип Карася дав Геляс, молодий, надійний актор і співак. Дуже добрий голосово та сценічно в ролі султана був Ярема Стадник. Дир. Стадника не беруся оцінювати: прізвище говорить само за себе. Попісовою ролею в „Морфію“ дир. Стадник переконав нас ще раз, що це наш найбільший драм. артист. На кінці одна заввага: у цінім репертуарі театру разить оперетка „Чарівна дівчина“ своєю плиткістю. Слід теж згадати, що театр приготовляє виставу нової драми Черкасенка: „Вельможна Пані Кочубеїха“ і Софією Стадниковою в гол. ролі.

Б. Л.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дивогляди життя.

Нераз можна почути:

— Ех, коби я вчився в школах, то яб собі в світі раду дав!...

Почувши такі слова притакуємо головою і щиро болієм над його долею. Справді, колиб був учився в школах... А так — замітає вулицю, чи носить воду. Бідолаха!..

Але останніми часами можна почути щось зовсім протилежного:

— І нащо я, ради Бога, кінчив гімназію! Без неї далеко швидше дав би собі раду в світі.

Почувши такі слова, перечимо і щиро обурюємось: Як можна так наївно думати!? Виходилоб, що школа перешкоджує людині знайти працю і прожиток?!

— Не говоріть так, бо люди будуть з вас сміятися! — кажемо до такого звеличника анальфабетизму. — Адже школа... і т. д. і т. д.

Наші арґументи такі переконливі, такі важкі, що під їх тягарем автор нефортунної теми гнеться, корчиться, горбиться — майже з крісла падає. А ми вистрілявши всі докази і бачучи погром противника, усміхаємось злобно і садистично додаємо:

— А що ви на це?

Ворог власної освіти помалу випростовується, віддихає два-три рази і починає:

— Я не ґенералізую мого твердження, беру індивідуально, але... Прошу послухати: Скінчив я гімназію. На університет не мав грошей, врештою і так досить надивився на безробітних дипльомованих. Думаю: все одно за працю тяжко, буду її шукати пять літ скоріше. Рідня моя бідна, сидіти на ласці нема як і не хотів би, поїду — думаю — до Львова, може щось знайду. Поїхав. Взяв трохи харчів, щоб на початок мати і розглядаюся та розпитую. Спершу там де треба з гімназією. Нема... Поїв я свої харчі, а на нові грошей нема. Кручуся, верчуся — врешті знайшов місце. Нічого собі місце — кожі жмякати. Дають за день золотого. І за те Богу дякувати. При добрій волі можна вижити. Працюю місяць, другий, втягнувся до праці — добре й таке на початок. Кожумяка вийшов з мене не такий то вже, як той історичний, але я не гірший від інших. Аж одного дня — конскрипція. Списують робітників, їх дати, імена батьків і — на жаль — освіту. Написав я в рубриці „освіта“ — скінчена гімназія. Кличуть мене до директора. „Ви маєте гімназію?! — питає мене. „Маю!“ „А чому ви цього скоріше не сказали? Якже ми можемо інтелігентній людині позволити робити таку чорну роботу?! Цеж булоб просто по звірськи. Ви можете робити трудніші речі: книговодство чи щось іншого! Я не можу довше терпіти такої наруги над вами!“ І... звільнили мене. Що я не просився, що я не переконував — не помогло...

Ворог освіти хвилину помовчить, а потім далі тягне:

— А ось моя знайома панночка. Скінчила семинарію. Посади не дістала, до бюра ніде не приймили, а в хаті біда. Пішла на служницю. Добре їй було. Двацять золотих, харч і мешкання. Аж лихо надесло знайому. „Ти що?“ „Служу“. „Як служниця?!“ „Так“. „Бійся Бога, чиж на те ти кінчила семинарію?!“ „Не на те, але як нема чого іншого... Зрештою я вдоволена“. Але пані довідалась і зараз на другий день: „Дуже вас перепрошую, що я вам тикала, але ви не сказали. Я направду не хочу вас понев|ряти... І мені булоб прикро...“ Відправила.

— І що ви на це? — питає нас.

Даремно ждě на відповідь..

Галактіон Чіпка.

Спорт.

ПЕРЕД II. КРАЄВИМИ СОКІЛЬСЬКИМИ СПОРТОВИМИ ЗМАГАННЯМИ.

На цю суботу й неділю приготовляє Сокіл-Батько нову спортову імпрезу у Львові, яка має дати образ досягнень сокільської організації у спортовій ділянці. Дня 19. і 20. вересня ц. р. відбудуться на площі Сокола-Батька краєві сокільські спортові змагання, на яких сокільська організація зарепрезентує українському громадянству своїх змагунів. Як відомо, спорт не є одинокою ділянкою сокільської діяльности, але є доповненням руханкового вишколу, що творить основу сокільського тіловиховання. Сам спорт практикували давніми роками лише по міських сокільських гніздах. Ідучи з духом часу, сокільська організація поробила рішучі кроки, щоби спортовий вишкіл прищіпити й до своїх сокільських гнізд. Таке поширення спортових ідей на загал сокільських гнізд прийшло щойно перед кількома роками. Справа ця вже тепер цілковито налаждана і треба лише часу і праці, щоби з того людського матеріялу, який під цю пору є в сокільській організації, видобути змагунів, що своїми осягами моглиб суперничати з іншими народами.

Краєві сокільські спортові змагання замітні тим, що візьмуть у них участь крім знаних сокільських змагунів-рекордсменів теж нові змагуни з ріжних закутин краю, між якими значну частину будуть творити змагуни селяни. Сокільська організація поробила заходи, щоб ці змагання дійсно оправдали назву краєвих змагань і щоб репрезентували не дві-три місцевости, але справді ввесь край. Свою участь у змаганнях зголосили вже такі сокільські гнізда: Грибовичі Великі, Хирів, Збараж, Вербиця, Перемишль, Тернопіль, Калдубиська, Ременів, Утішків, Ходорів, Камінка Струмилова, Буськ, Середпільці, Болшарів, Сокіл-Батько, Львів-Замарстинів, Львів-Личаків, Львів-Городецька та окружні мистці відбиванки з цілого краю. Коли взяти під увагу, з якими труднощами приходиться змагунам придбати фонди на переїзд до Львова (при недостачі залізничих знижок), то таке число зголошених місцевостей, можна уважати за велике досягнення.

19. IX. в год. 15. (точно) сурмовим сполохом, урочистим піднесенням прапорів та переглядом змагунів розпічнуться змагання.

ЗОРЯ — П.А.С.Т.А.

Другі змагання за мистецтво Ц-кляси розіграє українська дружина в неділю 20. ц. м. в год. 10-ій передпол. на грищі 40. п. п. (Лехії). П.А.С.Т.А. — це дуже сильна Ц-клясова дружина, яка в цьому році має кілька перемог з Б-клясовими дружинами. Тому сподіємось, що українська дружина добуде всіх зусиль, щоб перемогти і тимсамим якнайскорше видобутися з Ц-кляси.

СТЕП — ҐОЛЬ.

В неділю 20. ц. м. розіграє Степ змагання за мистецтво Ц-кляси з польською дружиною Ґоль. Українська дружина буде старатися усіми силами осягнути почесний вислід. Змагання відбудуться на грищі „Світезі“, кінець вулиці Мартина (доїзд трамваєм ч. 10 і 9). Початок в 9-ій год. рано. Ціни вступу найнижчі.

ПОДІЛЛЯ — ЯНІНА.

За мистецтво А-кл. тернопільської підокруги розіграє I. дружина У. С. Т. „Поділля“ в Тернополі змагання із золочівською „Яніною“ в неділю 20. ц. м. Початок в год. 3-ій. Змагання ці викликують велике заінтересування, бо „Яніна“ виступить на тернопільському грищі в незнаному досі складі.

ПРОЛОМ — ПОКУЦЄ.

Перші змагання за мистецтво А-кляси розіграє станиславівський Пролом у Коломиї з дуже сильною дружиною „Покуцє“ в неділю 20. ц. м.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Олександер Мицюк: НАРИСИ З СОЦІЯЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ІСТОРІЇ Б. УГОРСЬКОЇ, НИНІ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ. Том I.: до другої четверти XVI. в. З 13 малюнками. Накладом автора. Ужгород 1936. Друкарня „Новіна", Стор. 246, 8°.

Юрій Горліс-Горський: КЛЯНЕМОСЯ МОГИЛАМ ГЕРОЇВ! (Отаман Хмара). Песа на 6 відслон з епільогом. Львів 1936, стор. 60, 8°.

Інж. Іван Прокопів: АЛЬКОГОЛІЗМ І НАРОДНЄ ГОСПОДАРСТВО. Львів 1936.

Перед нами нове видання Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження" у Львові: „Алькоголізм і народнє господарство" авторства інж. Івана Прокопова. Книжка зображає цифрами та статистиками й виміркaми наявні шкоди, спричинені двома отрутами: алькоголем і тютюном. 40 сторінок друку, багато вичерків, статистичних зіставлень, мапок і найважніше: багато точного та прозорого матеріялу. Для кожного, що займається культурно-освітньою, економічною та організаційною працею, книжка ця віддасть неоцінені прислуги. Ціна примірника 40 сот. (за пересилку окремо 10 сот.). Замовляти в Т-ві „Відродження", Львів, вул. Чарнецького 26. партер, або в книгарнях у Львові і краю.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві. Тернопіль: Прохаємо писати про все цікаве — негайно; про спортові імпрези також.

КТВ., Варшава: Присланe не піде. Про все інше листом.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Коломия:
Премієра „КАМО ГРЯДЕШИ?" (Quo vadis ?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр іде з тою самою виставою до Делятина. Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Хоростків:
19. IX. Циганський барон.
20. IX. Дівча з Маслосоюзу.
21. IX. Муж двох жінок.
22. IX. Лев в Абісинії.
З Хоросткова іде театр до Грималова.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
19. IX. Лежайськ.
21. IX. Переворськ.
22. IX. Ланцут.
23. IX. Ряшів.
24. IX. Тарнів.
З одним концертом хор виступить у Кракові.

Великий Театр:

Субота, 19. IX. год 5. веч. Ювилейна Академія.
Неділя, 20. IX. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Трафіка пані генералової"; год. 8. веч. Премієра. Отворення сезону 1936/37. „Коріолян".
Понеділок, 21. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Театр Ріжнородностей

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіглі.
АТЛЯНТИК: „Химери маркізи Помпадур" із Слезаком і Чеховою.
БАНДА: „Бригада сміливих", „Правда про кохання".
ГРАЖИНА: „Тайна панни Брінкс".
КАСИНО: „Розе-Мері" з Жан. Мекдональд.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Ширлі Темпль.
МЕТРО: „Кабінет воскових фігур" (кольороване) і додатки.
МІРАЖ: „Марі" (з Анною Белл), „Ця або ніяка" з Джітою Альпар.
МУЗА: „Будеш все моєю" з Грейс Мур.
ПАКС: „Рапсодія Балтику".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.
ПАН: 1) „Шангай", 2) „Коби я мав мільон..."
РАЙ: „Коханий збиточник" з Анною Ондра.
СВІТ: „Коханий збиточник" з Анною Ондра.
СТИЛЕВЕ: „Чорні очі" й ревія.
ТОН: „Диктатор".
УТІХА: „Тайна чорної кімнати", ревія „Шлюби пантофлярів".
ХИМЕРА: „Панове в циліндрах".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Ню Йорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 19. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Розр. концерт, 15.35 Хор, 20,20 Веселі муз. оповідання, 22.10 Любі мельодії, розр. концерт, **Братислава** (298,8) 21.10 „Чоловік під дверима" оп. Офенбаха, **Прага** (470,2) 15.00 Концерт, 18.00 „Лабі" оп. Гріна, **Париж** (1648) 11 00 Концерт, 16.00 Танк. музика, 20,15 Опера, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. пісні, 15.30 Скрипка, 22.20 Легка й танк музика, **Берлін** (356,7) 8.30 Веселі мельодії, 14.15 Слов'янські пісні, 18,15 Кабарет, 19.00 Пісні й танки, 20.10 Оперетковий вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Румунські пісні й танки, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 13.15 Популярна музика, 20.10 Вес. авдиція, **Будапешт** (549,1) 12.05 Спів, 13.00 Концерт симф. орх., 17.00 Форт. ресітал́ь, 21.30 Сальон. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Популярна музика, 20.45 „Іль діяволо нель кампанеле" муз. гротеска Люальдія, „Уна партіта" муз. драма Зандоная, **Рим** (420,8) 13,10 Орх. концерт, 21.15 Орг. музика.

Неділя, 20. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Орх. концерт, 13,00 Розр. концерт, 15.40 Квартет б-дур Бетовена, 17.45 Схід і захід, концерт, 21.30 Спів М. Гусса сопр., **Братислава** (298,8) 10,20 Скрипка, 15.30 Нар. пісні, 21.50 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 10.00 Спів, 18.00 Для Закарпаття, нар. пісні, **Прага** (470,2) 11.20 Квартет, 12.20, 20.00 Концерт, **Париж** (1648) 12.00 Орг. ресітал́ь, 14.45 Симф. музика, 19.30 Балялайкова орх., **Білгород** (437,3) 13.15, 18.25, 20.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 10 30 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 20,00 Форт. твори Ліста, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Музика, пісні, 19.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 9.30 Нова форт. музика 10.30 Нар. музика, 14.45 Спів, 20.00 Чар інструментів, **Міляно** (368,6) 12.20 Камер. концерт, 21.00 Міжконтинентальний концерт із Ню Йорку, **Рим** (420,8) 17.00 Орх. концерт, 20,45 „Ля леджендa ді Сакунталя" оп. Альфано.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 19. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7,30 Програма на нині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд життєвих видань, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Романтизм над Світезю, для ст. дітей, 16.00 Трансм. з посвячення висильної радіостанції у Львові, 16.45 У Гельсінках, 17.00 Новини з гр. пл., 17.50 Блендівська пустиня, 18.00 Сільва рерум, **18.05 Юрій Сінгалевич відіграє на бандурі українські нар. пісні,** 18.25 Культурна діяльність львівських архиєпископів у минулому, 18.35 Програма на завтра, 18,40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт нар. капелі і діяльог, 20.15 „Желязова Воля — скарбниця памяток по Шопені", 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пів год. форт. музики Дебісія, 21.30 „Продам камінь" гумореска в 5 діяльогах, 22,00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Концерт камер. орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 До танку, гр. пл.

Неділя, 20. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Рільнича газетка, Музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма на завтра, 9.00 У святочному настрої, гр. пл., 9.40 Концерт хору, 10.00 Трансм. з 50-літн. ювилею заведення св. Йосифа в Хирові; проповідь, спів вихованців, смичк. орх., репортаж, 11.45 Театральний огляд, 11.57 Сигнал часу, 12,03 Концерт орх.; у перерві в год. 13.00 „Творча контемпляція" фрагм. з пов. Бучковського „Трагічне покоління", 14.30 Для села: Боротьба за льон, Кооперація в оренднiй і осадничій акції, 15.00 Легка музика з гр. пл., 15.20 Рекламовий концерт, 15,30 Мельодії відігр. нар. капелля, 16.30 Репортаж із життя, 17.00 Конгрес церк. музики, хори, 18.00 Театр Уяви (Голяндія): „Велика виграна" Г. Л. Вайса, 18.30 Тисяча тактів музики, орх., спів, 20,20 Огляд польської лір. творчости за ост. 10 літ, 20.35 Політичний огляд, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Трансм. з Ню Йорку: Шум водопаду Ніягари, музика (індіянська, ковбоїв, муринська, нар. англьо-американська, 21.30 На веселій львівській хвилі, 22.00, 22,01, 22.15 Спортові вістки, 22.20 Концерт солістів: спів, фортепіяно; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.83—89.40, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.32 — 359.60, Франки фр. 35.04 — 34.85, Франки шв. 173.44—172.60 Фунти англ. 26.99 — 26.83, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.50, Корони данські 120.44, 119.60, Корони норв. 135.58—134.60, Кор. шв. 139.13—138.15, Ліри італ. 36.50—34.50 Марки фінл. 11.89—11.50, Марки нім. 138 — 133, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 101.50, Островець 30.50.

Папери.

3 інвест. серії 1 ем. 77, серія 2. 62,75, 5 конв. 51, 4 прем. дол. 46.25, 7 стаб. 56.75—57.75, 4 і пів зем. 44.75—45.13, 5 прц. Варшави нові 54.25—54.40, 5 прц. Ченстохова нові 46.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 18. вересня ц. р. кооперативи платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	„ 2.10
1 л. молока	0.12 „
1 к. яєць	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця звишкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що з огляду на переповнення його тучарні птиці, достав птиці, через який тиждень, аж до дальшого зарядження, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Подаємо до відома П. Т. Товаришів, що перша проба Академічного Хору „Бандурист" після вакацій відбудеться 2. жовтня себто в пятницю ц. р. в год. 7.30 в салі Муз. Інст. ім. Лисенка у Львові вул. Шашкевича ч. 5/III. Того самого дня можуть вписатися нові члени. — За Управу: **Діонисій Породко, голова.** 2738

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНІ подорожні, що відвідують крамниці товарів писемних і дрібних, дрогерії, сільські і шкільні кооперативи, до продажі попитного артикулу. Оферти „Мабор", Кутно. 2737 1—1

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видавання свідоцтв, проваджена паризьким моделістом Біндером приймає вписи. Оссолінських 12. 2704 4-12

КУПНО-ПРОДАЖА

НОВУ поверхову камяницю з magazyn... із 17 кімнатами біля личаківського парку, вклад 17,000 золотих продасть „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Львів, Длугоша 1, рiг Миколая. 2729 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.